

Maratonra kell készülni, nem sprintre – Az új koronavírusról a Magyar Tudomány Ünnepe

A járvány elleni küzdelem frontvonalában dolgozó kutatók, orvosok és járványügyi szakemberek előadásai alapján a laikusok számára *Erdei Anna* immunológus, az MTA főtitkárhelyettese készített összefoglalót.

A Magyar Tudományos Akadémia a járvány kezdete óta követi a SARS-Cov-2 vírussal és a fertőzés hatására kialakuló betegséggel, a Covid-19-cel kapcsolatos tudományos eredményeket, a gyógyítás lehetséges módjait, a vakcinafejlesztés előrehaladását és az egészségügyi helyzet alakulását. Az MTA 2020 áprilisában ajánlást készített a döntéshozók számára a pandémia rövid és hosszú távú járványügyi kezeléséhez.

A Magyar Tudomány Ünnepe idei rendezvényeinek középpontjában is az új koronavírus okozta járvány súlyosbodása, a lehetséges gyógyszerek és eljárások, a védetséget biztosító vakcinák előállításának lehetőségei, valamint a járványnak a társadalomra gyakorolt hatása áll.

A következőkben a járvány elleni küzdelem frontvonalában dolgozó kutatók, orvosok és járványügyi szakemberek előadásainak legfontosabb elemeit emeljük ki.

A vírusszakértő elmondta, hogy a járványok korára kell felkészülni, mivel a zoonózis (az állatról emberre terjedő kórokozók által okozott fertőzés) egyre gyakrabban fordul elő. Ennek hátterében a növekvő népesség, az erdőirtásokhoz vezető urbanizáció áll, aminek következtében az állatok kiszorulnak természetes élőhelyükről, és az emberlakta területeken kénytelenek táplálékot keresni. A zsúfolt élőállat-piacok is súlyos kockázatot jelentenek. Fontos az állatvilágban jelen lévő, az emberre veszélyessé váló vírusok minél korábbi felfedezése, mert csak így van remény az újabb világjárványok elkerülésére.

A járvány magyarországi kialakulásával és terjedésével kapcsolatban elhangzott, hogy az első hullámot a gyorsan meghozott szigorú intézkedésekkel sikerült elfojtani, de mivel nem alakult ki populációsintű védetség, várható volt az őszi, második hullám. Jelenleg az augusztus végén kezdődő második hullám felfelé ívelő fázisában vagyunk, amikor az R-érték (ami a vírus reprodukciós rátáját mutatja) 2 és 3 között van, miszerint egy fertőzött ember 2–3 másikat fertőz meg. Ez az érték magas, és arra utal, hogy a járvány gyorsan terjed, és nincs kontroll alatt (1 alatti érték esetén nincs járvány).

Nagy hangsúlyt kapott, hogy az R-érték alakulása megfelelő intézkedésekkel, átgondolt stratégiával és az egyének viselkedésével befolyásolható. Fontos, hogy minél előbb megteszik a szükséges lépéseket, annál kevésbé van szükség szigorú, a gazdasági életet is megbénító intézkedésekre.

Többen kiemelték: ahhoz, hogy a lazítások és szigorítások ördögi köréből ki lehessen lépni, hosszú távú küzdelemre kell készülni az új koronavírus ellen.

Az előadásokon elhangzottak alapján a járvány megfékezésére jelenleg az alábbi lehetőségek vannak.

- Mivel nincs specifikus gyógymód, és egyelőre nincs vakcina sem, a vírus terjedését több eszköz és módszer együttes alkalmazásával lehet csak gátolni, megakadályozni.
- Alapvetően fontos az egyes emberek közötti fizikai kontaktusok csökkentése, a fertőzöttek azonosítása és elkülönítése (karantén), a fokozott higiénia (gyakori kézmosás, fertőtlenítés), és kiemelt jelentőségű a maszk használata. Bizonyított, hogy ezek szigorú betartásával kerülheték el a második hullámot Kínában.

A hatékony terápia és vakcina hiánya miatt fontos az egészségügyben dolgozók folyamatos képzése, a legújabb terápiás beavatkozási és diagnosztikai lehetőségek és eljárásrendek naprakész elsajátítása. Az egészségügy kapacitása azonban véges,

nagyon rövid időn belül eljuthatunk oda, hogy nem lesz elég kórházi ágy és a betegeket ellátó személyzet.

A frontvonalban dolgozó klinikus bemutatta a betegség folyamatát, a vírus okozta tüdőroncsolást, ami súlyos esetben halálhoz vezethet.

Több előadó foglalkozott az újabb terápiás beavatkozások lehetőségeivel, bemutatták eredményeiket a vírus fertőzőképességét gátló anyagok, molekulák fejlesztésével kapcsolatban. Kiemelendő az első magyar fejlesztésű gyógyszer, amely a tüdőhegesedés gyógyítására alkalmas, jelenleg a klinikai kipróbálás első fázisában van.

Szintén fontos hazai eredmény, hogy a vírus szaporodását gátló favipiravirt itthon is elő tudják állítani, és ennek a gyógyszernek az elérhetősége a házi orvosoknál a fertőzés kezdetén – amikor a legnagyobb sikerrel alkalmazható – sok terhet venne le a kórházi ellátásról.

Számos előadásban előtérbe került az alapkutatások fontossága, az új koronavírus szerkezetének molekuláris szintű megismerése és az immunrendszer vírusra adott, bonyolult válaszának feltérképezése. Csak ezek ismeretében válik lehetővé a terápiában alkalmazható gyógyszerek kifejlesztése és a járvány kialakulását megakadályozó oltóanyagok előállítása. A ritkán látható, heroikus nemzetközi összefogás eredményeként ez év végére várhatóan több vakcina is elérhetővé válik, de a tömeges gyártásra még további hónapokat kell

várni. Azzal minden előadó egyetértett, hogy a megfelelően ellenőrzött és hatékony vakcinával való oltás feltétlenül szükséges az új koronavírus-járvány leküzdése érdekében.



A laikusok számára írt összefoglalót Erdei Anna immunológus, az MTA főtitkárhelyettese készíttette az alábbi előadások alapján:

[Kutatónők a járvány frontvonalában](#)

[Az új koronavírus szerkezete és funkciója: az alapkutatás eredményeitől a terápiás alkalmazás lehetőségéig](#)

[Jakab Ferenc: Mit tanultunk a koronavírus-járványból? – Kutatás, védekezés, terápia](#)

[Keserű György Miklós: Vírusellenes terápiás lehetőségek a Covid-19-fertőzés kezelésére](#)

Forrás: https://mta.hu/tudomany_hirei/maratonra-kell-keszulni-nem-sprintre-az-uj-koronavirusrol-a-magyar-tudomany-unnepen-111059

Válogatta Fonyó Istvánné